

METODOLOŠKO POJASNILO

Romana Korenič

BRUTO DOMAČI PROIZVOD - ČETRTLETNI PODATKI

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

Bruto domači proizvod, Slovenija, četrtno (Prva objava)

Februar 2025

Kazalo

1	NAMEN.....	3
2	PRAVNI OKVIR.....	3
3	ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI.....	3
4	IZBOR ENOT OPAZOVANJA.....	3
5	ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV.....	3
6	DEFINICIJE.....	5
7	POJASNILA.....	7
8	OBJAVLJANJE PODATKOV.....	12
9	REVIDIRANJE PODATKOV.....	12
10	DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA.....	13

1 NAMEN

Namen objave podatkov o bruto domačem proizvodu (BDP) je prikaz gospodarske aktivnosti v Sloveniji v preteklem četrletju. Podatki so objavljeni v tekočih in stalnih cenah preteklega leta ter v stalnih cenah referenčnega leta 2010.

2 PRAVNI OKVIR

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)
- [Zakon o državni statistiki](#) (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01)
- Uredba Evropskega parlamenta in Sveta 13/549/ES z dne 21. 5. 2013 o Evropskem sistemu nacionalnih in regionalnih računov v Evropski uniji (CELEX: 32013R0549)

3 ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enote, ki jih opisujejo objavljeni podatki, so posamezne komponente BDP. Pri BDP, izračunanem po proizvodni metodi, je opazovana enota bruto dodana vrednost po posameznih dejavnostih Standardne klasifikacije dejavnosti (SKD). Pri BDP, izračunanem po izdatkovni metodi, je enota opazovanja posamezna komponenta BDP, npr. izdatki za končno potrošnjo gospodinjstev, bruto investicije v osnovna sredstva.

4 IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Enote opazovanja so institucionalne enote (ekonomski subjekti), ki na ozemlju Republike Slovenije opravljajo ekonomsko aktivnost v dejavnostih, ki so v skladu s konceptom proizvodnje v Evropskem sistemu nacionalnih in regionalnih računov (ESR2010).

V obračun so zajete vse enote oz. dejavnosti v skladu s konceptom meja proizvodnje po Sistemu nacionalnih računov 2008 (SNR 2008) ter Evropskem sistemu nacionalnih in regionalnih računov 2010 (ESR 2010).

5 ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatki se zbirajo četrletno.

Za oceno četrletnega BDP se uporablja več virov. Veliko podatkov pridobimo iz statističnih raziskovanj Statističnega urada Republike Slovenije (SURS). Podatki se zbirajo četrletno. Viri podatkov za oceno četrletnega BDP so

naslednja raziskovanja:

- Četrtno poslovanje poslovnih subjektov (POSL-P/ČL)
- Prihodek od prodaje in vrednosti zalog v industriji (IND-PN/M)
- Gradbena dejavnost (GRAD/M)
- Gradbena dovoljenja za stavbe (GRAD-GD/M)
- Trgovina na debelo (TRG-D/M)
- Trgovina na drobno, trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil (TRG/M)
- Poslovne in druge storitvene dejavnosti (STOR/M)
- Menjava blaga s tujino (INTRASTAT, EKSTRASTAT)
- Indeksi povprečnih vrednosti zunanje trgovine (ZT-IPVIU/ČL)
- Indeks cen življenjskih potrebščin (ICŽP/M, HICŽP/M)
- Cene industrijskih proizvodov pri proizvajalcih (CENE-SKUPAJ/M, CENE-DOMA/M, CENE-IZVOZ/M)
- Cene uvoženih proizvodov (CENE-UVOZ/M)
- Cene storitev pri proizvajalcih (CENE-STOR/ČL)
- Prihodi in prenočitve turistov (TU/M)
- Turistična potovanja domačega prebivalstva (TU-ČAP)
- Plače zaposlenih pri pravnih osebah (ZAP/M)
- Stroški dela (ZAP-USD)
- Statistični register delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP)
- Cene inputov v kmetijstvu (KME-INPUT/M)
- Proizvodnja električne in toplotne energije (E1-EE/M)
- Trgovina s plini (E9-PZP/M)
- Železniški prevoz (TR-ŽEL/ČL)
- Cestni blagovni prevoz (TR-CES-B/T)
- Potniki v cestnem javnem linijskem prevozu (TR-CES-P/M)
- Prvič registrirana cestna motorna vozila in prikolice (TR-CES-V/M)

Poleg SURS-ovih podatkov se za četrtno oceno BDP uporabljajo tudi drugi viri (zagotavljajo jih druge institucije):

- Agencija za zavarovalni nadzor (Bilance stanja in izkazi poslovnega izida zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb: statistični obrazci zavarovalnic, zbrane premije in izplačane odškodnine po različnih vrstah zavarovanja za zavarovalnice in pokojninske družbe.
- Banka Slovenije: Izkaz finančnega položaja in izkaz poslovnega uspeha bank in plačilna bilanca.
- Uprava RS za javna plačila: Poročilo o razporejenih javnofinančnih prihodkih in kritju (B2).
- Finančna uprava RS: podatki obračuna davka na dodano vrednost (DDV), podatki o trošarinah.
- Ministrstvo za finance: statistika javnih financ – podatki državnega in občinskih proračunov, podatki zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in zavoda za zdravstveno zavarovanje.

Administrativni vir podatkov za to raziskovanje so podatki, ki jih poslovni subjekti poročajo Finančni upravi Republike Slovenije (FURS), za namen obračuna davka na dodano vrednost (obrazec DDV-O).

6 DEFINICIJE

Bruto domači proizvod po proizvodni metodi je enak dodani vrednosti v osnovnih cenah, povečani za davke na proizvode in zmanjšani za subvencije na proizvode. Bruto domači proizvod je tako enak vsoti dodane vrednosti v osnovnih cenah vseh domačih (rezidenčnih) proizvodnih enot in neto davkov na proizvode (davki na proizvode, zmanjšani za subvencije po proizvodih).

Dodana vrednost v osnovnih cenah je enaka proizvodnji v osnovnih cenah, zmanjšani za vmesno potrošnjo v cenah kupcev. Dodana vrednost v osnovnih cenah je tudi enaka vsoti sredstev za zaposlene, plačanim drugim davkom na proizvodnjo, zmanjšanim za prejete druge subvencije za proizvodnjo, ter vsoti bruto poslovnega presežka in bruto raznovrstnega dohodka.

Proizvodnja je enaka vrednosti ustvarjenih proizvodov (blaga in storitev) od začetka do konca četrtletja in je vrednotena v osnovnih cenah. V osnovnih cenah so iz vrednosti proizvodnje izločeni davki na proizvode, vključene pa subvencije na proizvode. Proizvodnjo sestavljajo proizvodnja za trg, proizvodnja za lastno končno porabo in druga netržna proizvodnja (proizvodnja individualnih storitev države in NPISG ter proizvodnja kolektivnih storitev države).

Vmesna potrošnja je vrednotena v cenah kupcev kot vrednost proizvodov, ki jih posamezni proizvajalec nabavi, da proizvede druge proizvode. Vključeni so proizvodi z življenjsko dobo, krajšo od enega leta, ter storitve tekočih popravil in vzdrževanja, ki ne povečujejo osnovne vrednosti ali življenjske dobe osnovnih sredstev.

Med davke na proizvode so vključene vse carine in uvozne dajatve, davek na dodano vrednost, trošarine na naftne derivate, cigarete in alkohol, davki na igre na srečo in na nekatere specifične storitve ter davki na transakcije nepremičnin.

Subvencije na proizvode so nepovratna plačila tržnim proizvajalcem, s katerimi institucije države podpirajo raven tržnih cen in tako neposredno vplivajo na proizvodnjo. Ocenjene so za kmetijstvo, predelavo hrane in potniški promet.

Bruto domači proizvod po izdatkovni metodi je enak domači potrošnji in saldu menjave blaga in storitev s tujino. Domačo potrošnjo sestavljajo izdatki za končno potrošnjo ter bruto investicije.

Izdatke končne potrošnje sestavljajo izdatki za končno potrošnjo gospodinjstev, izdatki za končno potrošnjo nepridobitnih institucij, ki opravljajo storitve za gospodinjstva (NPISG), ter individualni in kolektivni izdatki države za končno potrošnjo.

Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo so ocenjeni po nacionalnem konceptu, kar pomeni, da so izdatkom gospodinjstev po domačem konceptu prišteti nakupi rezidenčnih gospodinjstev v tujini in odšteti nakupi nerezidenčnih gospodinjstev v Sloveniji.

Individualne izdatke države sestavljajo izdatki za netržne storitve države (izobraževanje, zdravstvo in socialno skrbstvo, kulturo, šport itd.) in izdatki za tržne proizvode in storitve (zdravila, ortopedski pripomočki, koncesijske pravice zasebnemu sektorju, storitve zdravilišč ipd.). Kolektivni izdatki države so izdatki za upravne, administrativne, obrambne, ekonomske, razvojno-raziskovalne in druge skupne netržne storitve države. Izdatki države in NPISG za končno potrošnjo so enaki razliki med vrednostjo proizvodnje po stroškovni metodi in vrednostjo prodaj. Posredno merjene storitve finančnega posredništva so v končni potrošnji razporejene v izdatke gospodinjstev, države in NPISG ter v izvoz in uvoz storitev.

Bruto investicije so sestavljene iz bruto investicij v osnovna sredstva, sprememb v zalogah ter neto nabav vrednostnih predmetov.

Bruto investicije v osnovna sredstva sestavljajo pridobitve (nabave) novih in rabljenih osnovnih sredstev, zmanjšana za odtujitve (prodaje) rabljenih osnovnih sredstev in povečanih za stroške transakcij rabljenih osnovnih sredstev. Osnovna sredstva vključujejo tudi proizvode intelektualne lastnine. Pridobitve vključujejo proizvodnjo za lastne potrebe.

Spremembe zalog so obračunane za nedokončano proizvodnjo in dokončane proizvode pri proizvajalcih, zaloge trgovskega blaga in zaloge surovin, materiala, rezervnih delov ipd.

Kategoriji **izvoz in uvoz** pri poslih oplemenitenja vključujeta le opravljeno storitev brez vrednosti blaga. Izvozna vrednost blaga je obračunana po pariteti FOB, uvozna vrednost je po podatkih Banke Slovenije iz paritete CIF zmanjšana na pariteto FOB. Podatki o izvozu in uvozu storitev so povzeti iz plačilne bilance po podatkih in metodologiji Banke Slovenije.

Bruto domači proizvod po dohodkovni metodi je enak vsoti sredstev za zaposlene, neto davkov na proizvodnjo in uvoz (davki na proizvodnjo in uvoz minus subvencije na proizvodnjo) ter bruto poslovnega presežka in raznovrstnega dohodka.

Sredstva za zaposlene so vsota bruto plač in prispevkov delodajalcev za socialno varnost zaposlenih. Prispevki delodajalcev za socialno varnost vključujejo dejanske prispevke delodajalcev (obvezne in prostovoljne) in pripisane prispevke delodajalcev. Pripisani prispevki vključujejo vsa nadomestila plač za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni, nesreč ipd., ki jih izplačuje delodajalec. Osebne prejemke sestavljajo denarna nadomestila zaposlenim za hrano, prevoz na delo in z dela in regres za letni dopust. Vsa bruto plačila delodajalcev za pogodbene, začasne in enkratne zaposlitve so od vključno leta 2002 dalje prikazana v vmesni potrošnji. Osebni prejemki vključujejo oceno napitnin v gostinskih in osebnih storitvenih dejavnostih ter oceno zasebne rabe službenih vozil.

Davki na proizvodnjo in uvoz zajemajo davke na proizvode in druge davke na proizvodnjo. Drugi davki na proizvodnjo so davki, ki jih podjetja plačujejo za uporabo določenih osnovnih sredstev in davki na delovno silo kot dejavniki proizvodnje.

Subvencije so nepreklicna plačila državnih institucij tržnim proizvajalcem. Subvencije so deljene na subvencije na proizvode in na druge subvencije na proizvodnjo.

Poslovni presežek je rezidualna kategorija dodane vrednosti v finančnih in nefinančnih gospodarskih družbah ter v stanovanjski dejavnosti v okviru gospodinjstev. V netržnih dejavnostih je bruto poslovni presežek enak obračunani potrošnji stalnega kapitala.

Raznovrstni dohodek je rezidualna kategorija v obračunu dodane vrednosti nekorporativnih podjetij.

Zaposlenost po nacionalnem konceptu je enaka zaposlenosti po domačem konceptu, povečani za rezidente, ki delajo v tujini, in zmanjšana za nerezidente, ki delajo v Sloveniji. Zaposlenost po domačem konceptu zajema vse stalno zaposlene osebe ter samozaposlene osebe in pomagajoče družinske člane v zasebnem kmetijstvu in samozaposlene v drugih dejavnostih gospodinjstev. Zaposlenost po nacionalnih računih vključuje študentsko delo in druge oblike začasne zaposlenosti, zaposlenost v pomorskem transportu na naših ladjah in zaposlenost v naših diplomatskih in konzularnih predstavništvih v tujini, podjetja brez zaposlenih ipd.

Zaposlenost, zaposleni in samozaposleni po dejavnostih so prikazani po domačem konceptu.

7 POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

Izračun in izkazovanje podatkov za različne komponente bruto domačega proizvoda temeljita na [Evropskem sistemu nacionalnih in regionalnih računov \(ESR 2010\)](#).

7.2 OBDELAVA PODATKOV

UREJANJE PODATKOV

Proces ocenjevanja bruto domačega proizvoda zajema različne postopke, ki jih lahko opredelimo kot urejanje izvornih podatkov, npr. prilagoditev podatkov na primerno časovno frekvenco (npr. iz mesečne na četrtno), prilagoditev podatkov na koncepte nacionalnih računov in prilagoditev indikatorjev, ki posredno merijo gibanje ocenjenih komponent BDP. Enkrat na leto izvedemo uskladitev četrtnih in letnih podatkov o BDP (po objavi za 2. četrtnje in hkrati po tem, ko so na voljo letni podatki o BDP).

Usklajevanje četrtnih podatkov z letnimi izvajamo po Dentonovi metodi – to je metoda najmanjših kvadratov, ena izmed regresijskih metod, ki minimizira vsoto kvadratov rezidualov. Metoda zagotavlja skladnost četrtnih vrednosti z letno vrednostjo in ohranja prvotno dinamiko ocen.

Komponente BDP se na četrtni ravni izračunavajo posredno ali neposredno. Metoda neposrednega ocenjevanja se izvaja, ko nam to dopuščajo podatkovni viri. Primer neposrednega ocenjevanja je ocena dodane vrednosti v bančništvu in zavarovalništvu na podlagi četrtnih podatkov bilanc stanja in poslovnega izida iz poslovanja. V tem primeru izračunamo dodano vrednost kot razliko med proizvodnjo in vmesno porabo. Večino komponent BDP ocenjujemo s posrednimi podatkovnimi viri, na osnovi predpostavk, npr. dodano vrednost v storitvenih dejavnostih ocenjujemo na podlagi podatkov o prihodkih v teh dejavnostih ob predpostavki, da je gibanje prihodkov skladno z gibanjem proizvodnje in vmesne porabe.

Ocenjevanje BDP po proizvodni metodi

Dodana vrednost je ocenjena za več kot 75 dejavnosti, ki se nato agregirajo. Za ocenjevanje dodane vrednosti po dejavnostih se uporablja več metod, in sicer enojna ekstrapolacija dodane vrednosti, interpolacija/trend ekstrapolacija letnih podatkov in metoda dvojnega indikatorja (dvojne deflacije).

- Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo: Za oceno četrtnega gibanja dodane vrednosti se uporablja indeks fizičnega obsega kmetijske proizvodnje. Ocene v tekočih cenah so pridobljene s preračunavanjem ocen v stalnih cenah.
- Rudarstvo: Dodana vrednost je ocenjena z vrednostjo/obsegom industrijske proizvodnje.
- Predelovalne dejavnosti: Dodana vrednost je ocenjena z vrednostjo/obsegom industrijske proizvodnje.
- Oskrba z električno energijo, plinom in paro: Ocene dodane vrednosti so pripravljene na podlagi podatkov o DDV, mesečnih energetske statistik in ustreznih indeksov cen.
- Oskrba z vodo, ravnanje z odpadki in odpadki: Ocene dodane vrednosti so pripravljene na podlagi podatkov o DDV in ustreznih indeksov cen.
- Gradbeništvo: Gibanje dodane vrednosti po četrtnih je ocenjeno na podlagi podatkov o vrednosti opravljenih gradbenih del iz mesečnega raziskovanja v gradbeništvu. Za deflacijo se uporablja indeks cen gradbeništvu.
- Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil: Glavni vir podatkov za oceno četrtnega gibanja dodane vrednosti je mesečno raziskovanje trgovine na drobno in na debelo. Za deflacioniranje prodaje se uporablja indeks cen življenjskih potrebščin.
- Promet in skladiščenje: Za ekstrapolacijo dodane vrednosti se uporablja več indikatorjev – število tonskih kilometrov, število potniških kilometrov, število prepeljanih potnikov in podatki o prihodkih od prodaje.
- Gostinstvo: Za oceno dodane vrednosti v tej dejavnosti se uporabljata kazalnika število prenočitev in vrednost/obseg prihodka.
- Informacijske in komunikacijske dejavnosti: Ocene dodane vrednosti so pripravljene na podlagi podatkov o DDV, prihodkih od prodaje v storitvenih dejavnostih in ustreznih indeksov cen.

- Finančno posredništvo: Dodana vrednost je ocenjena na podlagi več podatkovnih virov, bilanc stanja in izkazov poslovnega izida bank in zavarovalnic, indeksov zaposlenosti in cen. PMSFP (posredno merjene finančne posredniške storitve) se ocenijo ločeno in nato prištejejo k skupni dodani vrednosti finančnega posredništva.
- Druge tržne storitve: Dodana vrednost netržnih najemnin je po četrletjih ocenjena z interpolacijo/ekstrapolacijo trenda letnih podatkov. Dodana vrednost v igralnicah je ocenjena na podlagi prometa v igralnicah, ta pa je ocenjen na podlagi plačanega davka. Dodana vrednost v raziskovalno-razvojni dejavnosti (RRD) je ocenjena na podlagi sredstev za zaposlene in zaposlenosti v tej dejavnosti. Dodana vrednost za preostale dejavnosti je ocenjena na podlagi prihodkov od prodaje ali zaposlenosti.
- Netržne storitve (država in NPISG): Dodana vrednost v netržnih storitvah je ocenjena kot vsota sredstev za zaposlene, drugih davkov na proizvodnjo in potrošnjo stalnega kapitala. Glavni viri podatkov so javnofinančni podatki ter statistika zaposlovanja in plač.

Ocenjevanje BDP po izdatkovni metodi

- Izdatki za končno potrošnjo gospodinjstev so ocenjeni na podlagi različnih podatkovnih virov, in sicer mesečnega raziskovanja trgovine na drobno, podatkov o DDV, statističnih raziskovanj o prometu, telekomunikacijah, gostinstvu, podatkov Ministrstva za infrastrukturo, bilance plačil in drugih virov. Ocene so pripravljene za 40 skupin izdelkov. Za deflacijo/inflacijo ocen se uporablja indeks cen življenjskih potrebščin.
- Izdatki države za končno potrošnjo so ocenjeni kot vrednost proizvodnje, merjene kot vsota stroškov (dodana vrednost in vmesna potrošnja), zmanjšane za vrednost tržnih prodaj, plus nakupe tržnega blaga in storitev. Osnovni vir podatkov o izdatkih države za končno potrošnjo so javnofinančni podatki Ministrstva za finance. Za državne individualne in kolektivne storitve je proizvodnja v stalnih cenah ocenjena kot vsota dodane vrednosti v stalnih cenah in vmesne potrošnje, deflacionirana z osnovnimi vrstami inputov. Razen pri transportnih storitvah je proizvodnja v stalnih cenah ocenjena z direktno metodo proizvodnje (ekstrapolacija s količinskim kazalnikom: potniški kilometri). Implicitni deflatorji za proizvodnjo se uporabljajo za deflacioniranje državnih izdatkov za končno potrošnjo in tržne prodaje. Izdatki za blago in storitve, ki so jih proizvedli tržni proizvajalci in so namenjeni gospodinjstvom kot socialni transferji v naravi, so deflacionirani po posameznih vrstah blaga in storitev z ustreznimi indeksi cen.
- Izdatki NPISG za končno potrošnjo: Izdatki NPISG za končno potrošnjo so ocenjeni kot vrednost proizvodnje, merjena kot vsota stroškov, zmanjšana za vrednost prodaje blaga in storitev. Izdatki v stalnih cenah so ocenjeni z deflacijo z implicitnim deflatorjem proizvodnje.
- Bruto investicije v osnovna sredstva so ocenjene na podlagi različnih podatkovnih virov (statistike gradbeništva, statistike zunanje trgovine, podatkov Ministrstva za infrastrukturo in drugih virov). Ocene so pripravljene za 16 glavnih skupin sredstev. Za pretvorbo ocen iz tekočih cen v stalne cene ali obrnjen se uporabljajo različni indeksi cen (indeksi cen pri proizvajalcih, indeksi cen v gradbeništvu, indeksi uvoznih cen ipd.). Komponente RRD in računalniška programska oprema, izdelana za lastne potrebe, se ekstrapolirajo s količinskimi indikatorji (podatki o

zaposlenosti).

- Gibanje zalog je ocenjeno na podlagi modela, ki vključuje podatke o gibanju zalog v industriji (IND-PN/M) in o poslovnih tendencah. Ob poznejši objavi se ti podatki revidirajo s podatki četrletnega raziskovanja o poslovanju podjetij (POSL-P/ČL). Raziskovanje zagotavlja podatke o začetni in končni ravni zalog po vrstah (surovine, nedokončana proizvodnja, dokončani proizvodi in trgovsko blago). Vrednost zalog na začetku in koncu četrletja se prevrednoti – preračuna na povprečne cene četrletja. Spremembe zalog so razlika med končnim in začetnim stanjem. Prevrednotenje se izvaja ločeno za vse štiri vrste zalog in za 19 dejavnosti. Za izračun povprečnih cen obdobja se kot deflatorji uporabljajo ustrezni indeksi cen (ICIPP, indeksi cen gradbeništva, ICŽP). Spremembe zalog v stalnih cenah so ocenjene za iste vrste in za iste dejavnosti kot ocene v tekočih cenah, za deflacijo pa se uporabljajo enake vrste indeksov.
- Izvoz in uvoz blaga sta ocenjena na podlagi podatkov zunanjetrgovinske statistike. Uvoz blaga, kot je prikazan v zunanjetrgovinski statistiki, je popravljen z vrednosti CIF na FOB na agregatni ravni s koeficientom, ki ga oceni Banka Slovenije na vzorcu iz carinskih deklaracij. Plačilna bilanca je tudi vir popravka za transakcije, ki niso statistično zajete. Podatkovni vir za oceno uvoza in izvoza storitev je tudi plačilna bilanca. Za deflacijo izvoza in uvoza blaga se uporabljajo indeksi cen izvoza in uvoza, za deflacijo izvoza in uvoza storitev pa harmonizirani indeksi cen življenjskih potrebščin na ravni EU.

Ocenjevanje BDP po dohodkovni metodi

- Sredstva za zaposlene so ocenjena predvsem na podlagi statistike zaposlovanja in plač.
- Davki na proizvodnjo in uvoz so ocenjeni na podlagi davčne statistike Finančne uprave RS ter javnofinančnih podatkov Ministrstva za finance.
- Subvencije na proizvodnjo so ocenjene na podlagi javnofinančnih podatkov.
- Bruto poslovni presežek/raznovrstni dohodek je ocenjen kot rezidualna kategorija.

USKLAJEVANJE

Ocenjevanje BDP po proizvodni in izdatkovni metodi se izvaja ločeno. Zadnji korak ocenjevanja BDP je preverjanje skladnosti komponent/agregatov in bilanciranje (uskajevanje). Skladnost agregatov se preverja s primerjanjem gibanja agregatov, ki so statistično tesno povezani. Bilanciranje je sistematičen iterativni postopek, v katerem se ob upoštevanju velikega števila različnih kazalnikov na koncu določi rezultat, to je podatek o BDP, ki je enak vsoti podkomponent po proizvodni ali izdatkovni metodi. Bilanciranje ni mehanski postopek ali vnaprej definirana matematična metoda. Proces se osredotoča na analizo rezultatov v času (časovne vrste). Redne analize kakovosti četrletnih ocen so v daljšem časovnem obdobju pokazale, da so podatki o BDP, izračunani po proizvodni metodi, zanesljivejši od podatkov o BDP, izračunanih po izdatkovni metodi.

VERIŽNE MERE SPREMEMB CEN IN OBSEGA

Spremembe cen in obsega se merijo z letnim verižnim indeksom. Četrtnete mere obsega se verižijo na letni osnovi prek letne ocene.

UTEŽEVANJE

Postopkov uteževanja podatkov nismo uporabili.

DESEZONIRANJE

Vsaka serija je desezonirana neposredno na ravni, na kateri je objavljena; to velja tudi za agregate, ki so pri originalnih podatkih izračunani kot vsota komponent (npr. skupna dodana vrednost, bruto domači proizvod). Podatki, ki so prilagojeni za vpliv sezone in števila delovnih dni, torej niso seštevno skladni. Izjema je saldo menjave s tujino, ki je izračunan kot razlika med izvozom blaga in storitev ter uvozom blaga in storitev.

Vsota četrtnetnih desezoniranih podatkov v posameznem letu ni enaka vsoti nedesezoniranih podatkov; obenem to pomeni, da četrtnetni desezonirani podatki niso časovno skladni s podatki letnih nacionalnih računov.

Časovne vrste desezoniramo z metodo TRAMO/SEATS. Časovni vrsti postavimo model ter ga približno enkrat na leto podrobno pregledamo in popravimo. Z modelom časovno vrsto razčlenimo na:

- komponento trend-cikel (sestavljajo jo trend in ciklična nihanja s periodo, daljšo od enega leta),
- sezonsko komponento (sestavljajo jo vplivi sezone in vplivi koledarja; vplive koledarja sestavljajo vpliv števila delovnih dni, vpliv prestopnega leta, vpliv praznikov in vpliv velike noči),
- iregularno komponento (sestavljajo jo slučajna nihanja in nekateri osamelci).

Desezonirani podatki so originalni podatki, iz katerih so izločeni vplivi sezone in koledarja. Več o desezoniranju lahko preberete v splošnem metodološkem pojasnilu [Desezoniranje časovnih vrst](#).

Časovne vrste desezoniramo v dveh delih, z enim modelom za obdobje od začetka časovne vrste do konca leta 2010, z drugim pa za obdobje od začetka leta 2010 do konca časovne vrste. Rezultate desezoniranja posodabljammo le za drugi model, za leto 2010 pa upoštevamo povprečje obeh modelov.

7.3 INDEKSI

Indeksov ne objavljamo.

7.4 NATANČNOST

Natančnosti ne izračunavamo.

7.5 DRUGA POJASNILA

8 OBJAVLJANJE PODATKOV

Podatkovna baza SiStat: [BDP in nacionalni računi](#). Podatke objavljamo v absolutnih vrednostih, v tekočih cenah, v stalnih cenah preteklega leta, v stalnih cenah referenčnega leta 2010, stopnje rasti (v primerjavi z istim četrletjem prejšnjega leta) in prispevek k rasti obsega BDP. Podatke objavljamo v originalnih in desezoniranih vrednostih.

Prva objava (BDP in nacionalni računi, BDP in gospodarska rast): »Bruto domači proizvod, Slovenija, četrletno«.

Eurostat, Statistični urad Evropske unije

9 REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Vsako četrletje se podatki objavijo samo enkrat, podatki za četrletja tekočega leta pa se revidirajo, dokler niso objavljeni podatki za četrto četrletje tega leta:

- pri objavi podatkov za drugo četrletje se objavijo tudi revidirani podatki za prvo četrletje,
- pri objavi podatkov za tretje četrletje se objavijo tudi revidirani podatki za prvo in drugo četrletje,
- pri objavi podatkov za četrto četrletje se objavijo tudi revidirani podatki za prvo, drugo in tretje četrletje.

Po objavi podatkov za četrto četrletje se podatki četrletnih računov revidirajo samo še za uskladitev s podatki letnih računov. Uskladitev četrletnih računov z letnimi se opravi po objavi podatkov za drugo četrletje. Zaradi postopkov, ki se uporabljajo pri usklajevanju, se četrletni podatki praviloma spremenijo za eno leto več, kot so bili revidirani letni podatki.

Izjema od navedenega so podatki, prilagojeni za vplive sezone in koledarja; ti se pri vsaki objavi revidirajo za obdobje od 2010 dalje.

Politika revizij nacionalnih računov je določena z ESR 2010, zato ti podatki nimajo statusa začasnih ali končnih podatkov.

9.2 DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA ČASOVNO PRIMERLJIVOST

V časovni vrsti ni prišlo do prelomov, zato so vse časovne točke primerljive.

10 DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Metodološka gradiva na spletni strani SURS so dostopna na <https://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports>.

Vprašalnik:

Podatkov za to raziskovanje SURS ne zbira z vprašalnikom.

Metodološka gradiva na SURS-ovi spletni strani so dostopna na <https://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports>.

[Handbook on quarterly national accounts](#)

[Quarterly National Accounts Manual Concepts, Data Sources, and Compilation](#)